

ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิต
และส่งออกไวน์ของประเทศไทย ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน:

กรณีศึกษา บริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด

THE COMPETITIVE ADVANTAGES AFFECTING DECISION MAKING FOR INCREASING
THE INVESTMENT OPPORTUNITY OF THAI WINE PRODUCTION AND EXPORT
INDUSTRY IN THE ASEAN ECONOMIC COMMUNITY:
A CASE STUDY OF SIAM WINERY CO., LTD.

ชัยวุธ เจริญเฟื่องฟู¹

Chaiwoot Charoenfuangfu

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิต และส่งออกไวน์ของประเทศไทย (2) ศึกษาอุปสรรคที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย (3) ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิต และส่งออกไวน์ของประเทศไทย

ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด และบริษัทในเครือจำนวน 280 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Probability Sampling) แบ่งการสุ่มเป็นแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามระดับตำแหน่งงาน คือ คณะผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น และพนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับบริษัทมากกว่า 5 ปี โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53 มีอายุ 20-30 คิดเป็นร้อยละ 53 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 50 มีระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 87 มีอายุงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47 มีรายได้ต่อเดือน 9,001-20,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63 และมีตำแหน่งงานระดับพนักงานคิดเป็นร้อยละ 73 ส่วนปัจจัยภายนอกองค์กรประกอบด้วย 5 มิติ ซึ่งมี

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง (Student of Master of Business Administration Program in Logistics and Supply Chain Management, Ramkhamhaeng University)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในด้านทำเลที่ตั้ง 0.205 ด้านเสถียรภาพทางการเมือง 0.196 ด้านกฎหมาย 0.173 ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจ 0.162 และด้านโครงสร้างพื้นฐาน 0.119 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนและสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

คำสำคัญ: ความได้เปรียบทางการแข่งขัน, โอกาสการลงทุน, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, ประเทศ CLMV

ABSTRACT

This study investigated the competitive advantage factors impacting on the Thai wine manufacturing and export industry to find opportunities to increase investment in ASEAN Economic Community or CLMV countries, based on data from the Siam Winery Co. Ltd. The objectives of this study were to study the competitive advantages of investment, impacts of other factors on investment, strength/weakness opportunities and threats to the investment of the wine industry and wine export business of Thailand. The researcher applied quantitative techniques after collecting data from questionnaires. The data were collected from senior employees, middle level employees and entry level employees of the company. The population for this research was the total of 280 employees of the Siam Winery Company and its subsidiaries. The statistical methodology used to analyze the data was a combination of frequency distribution, percentage, average, standard deviation and multiple regression. The researcher selected the probability sampling method, by selecting a stratified random sample based on job level (Higher Level, Middle Level and Primary Level). After the population of the company employees were divided into three levels, random sampling was used to select the sample who filled out the questionnaire. The majority of population was women who accounted for 53%, who were 20-30 years old. Half of the sample was single. The percentage of the population who graduated with a bachelor degree was 87%. 47% of the questionnaire respondents had 6-10 years working experience. Furthermore, 63% of this group of people earned 9,001 and 20,000 Bahts per month. The majority of the respondents were white collar employees (73%). The external factors were comprised of 5 dimensions. The regression coefficients were 0.205 in the dimension of location, 0.196 in the dimension of political stability, 0.173 in the dimension of law, 0.162 in the dimension of economic growth and 0.119 in the

dimension of infrastructure, respectively. The statistical significance of all these dimensions was less than 0.05. In conclusion, these factors have affected the wine company's executives decision making in a positive way to increase the opportunity for investment and increased their competitive advantages.

Keywords: competitive advantage, investment opportunity, ASEAN Economic Community, CLMV countries

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2558 เป็นการรวมตัวของกลุ่มประเทศสมาชิกในอาเซียน 10 ประเทศ ประกอบด้วย ไทย เมียนมาร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เวียดนามมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และบรูไน โดยมีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economics Community--AEC) เป็นส่วนหนึ่งของ ASEAN มีเป้าหมายหลัก คือ (1) เป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน เพื่อเคลื่อนย้าย สินค้าและบริการ แรงงาน ด้วยการลงทุนอย่างเสรี (2) เพื่อสร้างขีดความสามารถทางด้าน เศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับเรื่องนโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละประเทศ ให้มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรร่วมกัน (3) สร้างความ เท่าเทียมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีการสนับสนุนด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม SME ให้มีศักยภาพใน การแข่งขันที่สูงขึ้น (4) เน้นการบูรณาการด้านนโยบายทางเศรษฐกิจ เพื่อปรับให้เข้ากับประเทศที่ยอยู่นอก ภูมิภาคในระดับเศรษฐกิจโลก

ประเทศในกลุ่ม CLMV ประกอบด้วย 4 ประเทศ คือ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม เป็นกลุ่มประเทศที่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนในด้านอุตสาหกรรม การผลิต ด้วยองค์ประกอบด้านแรงงาน มีแร่ธาตุ และทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ รวมถึงการมีอัตรา ค่าจ้างแรงงานไม่สูงมาก แนวโน้มทางเศรษฐกิจมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และการมีพรมแดนติดกับ ประเทศไทยทั้งหมดเหมาะสำหรับผู้ประกอบการของไทยเข้าไปลงทุนหรือหาช่องทางทำธุรกิจจากการใช้ ประโยชน์ของการรวมกลุ่ม AEC นี้ สร้างข้อได้เปรียบจากการเปิดโอกาสทางการค้าเสรี การลดอุปสรรค ทางด้านกำแพงภาษี และอีกปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนการลงทุนในกลุ่มประเทศนี้ คือ การปรับอัตราค่าแรงขั้นต่ำของประเทศไทย และจากนโยบายของรัฐบาลมีแนวโน้มปรับสูงขึ้นอีกตามลำดับในอนาคต ประกอบกับ การประสบปัญหาของภัยธรรมชาติด้านน้ำท่วมอย่างหนักในปี พ.ศ. 2554 ทำให้อุตสาหกรรมการผลิต และ การส่งออกหลายโรงงานได้รับผลกระทบและความเสียหาย บางบริษัทถึงขั้นปิดตัวลงไป ทำให้เกิดความ

ตระหนักต่อการมองหาช่องทางการลงทุนยังประเทศในกลุ่มอาเซียนของนักธุรกิจ และเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงอันก่อให้เกิดความเสียหายซ้ำในอนาคตจากภัยธรรมชาติด้านน้ำท่วมอีกด้วย

บริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด เป็นบริษัทของนักธุรกิจชาวไทย ก่อตั้งขึ้น ในปี พ.ศ. 2525 มีวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำในการผลิตไวน์และเครื่องดื่มเพื่อไลฟ์สไตล์ระดับพรีเมียมในภูมิภาคเอเชีย เน้นสร้างวัฒนธรรมด้านการดื่มไวน์ในประเทศไทย และเป็นตัวแทนของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสุขภาพ ขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นการเป็นผู้ผลิตไวน์อันดับหนึ่งในภูมิภาคเอเชียด้วยความร่วมมือของคู่ค้า และลูกค้า จึงได้ผลิตและจำหน่ายสินค้าภายใต้แบรนด์ สปายไวน์คูลเลอร์ จนกลายเป็นแบรนด์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งได้รับความนิยมสูงที่สุดยาวนานมากกว่า 35 ปี ในอนาคตบริษัทมีแนวโน้มขยายการเติบโตของสินค้าไปยังประเทศในกลุ่ม CLMV อันเนื่องมาจาก ข้อจำกัดด้านกฎหมาย รวมถึงสิทธิประโยชน์ในการขยายโรงงานในประเทศมีความเข้มงวดมากขึ้น ประกอบกับประเทศในกลุ่ม CLMV นี้ ถือได้ว่าเป็นอีกช่องทางการกระจายสินค้าและขยายตลาดไปสู่ประเทศที่ 2 และประเทศที่ 3 ต่อไปได้ง่าย รวมถึงการมี วัฒนธรรม วัฒนธรรมชนบทรอบนิยม ประเพณี ที่คล้ายคลึงกัน จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการส่งออก (บริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด, 2560)

ภาพ 1 อัตราการส่งออกไวน์เฉลี่ยปี 2012-2017. จาก ประวัติความเป็นมา, โดย บริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด, ค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2560, จาก <https://www.siamwinery.com/th/about-us/overview>

จากภาพ 1 ยอดการส่งออกไวน์เฉลี่ย ระหว่างปี 2012-2017 ไปยังต่างประเทศ พบว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นประเทศที่มียอดการส่งออกสูงที่สุด คือ ร้อยละ 50.6 รองลงมา 5 อันดับ ประกอบไปด้วย (1) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวร้อยละ 26.3 (2) กัมพูชาร้อยละ 15.7 (3) ญี่ปุ่นร้อยละ 1.3 (4) ไต้หวันร้อยละ 1.3 และ (5) เวียดนามร้อยละ 1.2 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศที่มียอดการส่งออกสูงสุดส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มประเทศ CLMV ซึ่งติดอันดับ 1 ใน 6 ของประเทศ ที่ส่งออกแทบทั้งหมด

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้บริษัทมีวิสัยทัศน์ต่อการหาโอกาสการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตไวน์เพื่อการส่งออกใน AEC ในกลุ่มประเทศ CLMV เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการ

แข่งขันให้เหนือกว่าคู่แข่ง ในด้านต้นทุนที่เหมาะสม และเวลาการส่งมอบได้รวดเร็วต่อความต้องการของลูกค้า และตอบสนองการเติบโตของยอดขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี จึงเป็นสาเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง “ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”: กรณีศึกษา บริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการตัดสินใจให้กับองค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ใน AEC ของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ใน AEC ของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด
3. เพื่อศึกษา จุดแข็ง จุดอ่อน วิกฤต และโอกาส (SWOT) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิต และส่งออกไวน์ของประเทศไทย ไปยังกลุ่ม AEC ของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด

นิยามศัพท์

กลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN economics community) หมายถึง กลุ่มประเทศ CLMV ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา อันได้แก่ ประเทศ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเวียดนาม เท่านั้น

อุตสาหกรรมการผลิต (manufacturing industry) หมายถึง บริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด ผู้ผลิตสินค้าไวน์เพื่อการจำหน่ายทั้งในประเทศ และส่งออกต่างประเทศ

ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (competitive advantage) หมายถึง ปัจจัยภายในองค์กรและปัจจัยภายนอกองค์กร ที่เอื้อประโยชน์ต่อการสร้างความได้เปรียบและโอกาสทางการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่ง ส่งผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนเพิ่มในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การเพิ่มโอกาสการลงทุนในต่างประเทศ (foreign direct investment) หมายถึง การลงทุนโดยตรงหรือการเพิ่มฐานการผลิตในต่างประเทศโดยมุ่งเน้นธุรกิจการผลิตไวน์ของไทยในกลุ่มประเทศ CLMV คือ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเวียดนาม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น และพนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับบริษัทมากกว่า 5 ปี ของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด และบริษัทในเครือ รวมทั้งสิ้น มีจำนวน 280 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ ปัจจัยภายในองค์กรประกอบด้วยบุคลากรและแรงงาน (personnel and labor) แหล่งเงินทุน (capital resource) และนวัตกรรม (Innovation) ปัจจัยภายนอกองค์กรประกอบด้วยเสถียรภาพทางการเมือง (political stability) การเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic-growth) กฎหมาย (legal) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และทำเลที่ตั้ง (location)

ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ การเพิ่มโอกาสการลงทุนในประชาคมอาเซียน (foreign-direct investment)

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. 2560 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2560

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ใน AEC ของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด
2. ทราบถึงอุปสรรคที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ใน AEC ของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด
3. ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิต และส่งออกไวน์ของประเทศไทย ไปยังกลุ่ม AEC ของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด
4. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับองค์กรนำไปใช้ในการขยายโอกาส สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ใน AEC ของบริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน (competitive advantage)

ความได้เปรียบในการแข่งขันเป็นเรื่องของความสามารถพิเศษขององค์กรที่มีเหนือกว่าคู่แข่งซึ่งไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ หรือต้องใช้เวลาในการปรับตัวและพัฒนาจนเหมาะสม เช่น ด้านการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ระบบการจัดการบุคลากรด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ตลอดจนการหาแหล่งเงินทุนให้เกิดสภาพคล่องแก่การดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Michel E. Porter (2008) ได้

กล่าวในทฤษฎีความได้เปรียบทางการแข่งขัน ด้านสภาพปัจจัยการผลิต ใ้ว่าสิ่งที่จำเป็นต้องใส่เข้าไปเพื่อการ
แข่งขัน ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงงาน ทักษะของแรงงาน ที่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ และต้นทุน
การผลิต ซึ่งประกอบด้วย (1) ทรัพยากรมนุษย์มองในด้านของจำนวนแรงงาน ทักษะความชำนาญต่างๆ
ค่าแรงงาน ซึ่งจะเป็นตัวขับเคลื่อนด้านการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร (2)
ด้านความรู้ เรื่องความรู้เฉพาะด้าน เช่น ความรู้ด้านการผลิต ความรู้ด้านสถิติ เป็นต้น (3) ทรัพยากรทาง
ธรรมชาติ ในแต่ละประเทศนั้นๆ เช่น ที่ดิน ไฟฟ้า สภาพภูมิประเทศ ท่าเลที่ตั้ง ซึ่งจะเป็นข้อได้เปรียบต่อการ
ติดต่อค้าขายกันระหว่างประเทศ (4) โครงสร้างพื้นฐานคือ ด้านระบบการสื่อสาร ด้านระบบขนส่ง ด้านระบบ
สาธารณูปโภคต่างๆ รวมถึงคุณภาพชีวิตของประชาชน และสถานที่ทำงาน ที่คอยอำนวยความสะดวกแหล่ง
เงินทุน ต้นทุนของเงินทุนในประเทศนั้นๆ ลงทุน ที่มีเงินทุน และการจัดสรรเงินทุนที่แตกต่างกันของแต่ละ
ประเทศนั้นๆ ดังนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้ได้ดีนั้นจะต้องมีการ
บริหารจัดการบุคลากรภายในองค์กร ทักษะด้านแรงงาน ค่าจ้างแรงงาน และความชำนาญ รวมถึงความรู้
ความสามารถเฉพาะด้าน และการมีความพร้อมด้านทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน ไฟฟ้า รวมถึงการมี
โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภค ที่คอยอำนวยความสะดวกสนับสนุนในด้านการสื่อสาร ด้านคมนาคม
ด้านการขนส่ง สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยดึงดูดการลงทุนยังต่างประเทศได้สูง

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในองค์กร (internal factor) Humphrey (2005) ผู้คิดค้นทฤษฎี
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร (SWOT) ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง (S-
Strengths) และจุดอ่อน (W-Weaknesses) ภายในองค์กรหรือการรู้ตัวเราเอง และสิ่งแวดล้อมภายนอก คือ
โอกาส (O-Opportunities) และอุปสรรค (T-Threats) ที่ต้องเผชิญ ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารองค์กรสามารถทราบถึง
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งปัจจุบันและอนาคตที่มีผลต่อธุรกิจ เพื่อไปกำหนดนโยบาย และวิสัยทัศน์ กลยุทธ์
ต่อไป ซึ่งแนวทางการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กร คือการวิเคราะห์จุดแข็ง (S) และจุดอ่อน (W) ประกอบด้วย
(1) ด้านจุดแข็งขององค์กร (S) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรถึงข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นของ องค์กร
เช่น จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ที่องค์กร
สามารถนำมาพัฒนา และเสริมสร้างให้องค์กรมีความเข้มแข็งได้เปรียบคู่แข่ง (2) ด้านจุดอ่อนขององค์กร
(W) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อยหรือจุดอ่อนที่เป็นข้อเสียขององค์กร เพื่อการปรับปรุง
ให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุด ดังนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า การ
วิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรถึงจุดแข็งและจุดอ่อน นั้น จะส่งผลให้ผู้บริหารองค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลง
ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งส่วนที่เป็นข้อดีหรือจุดแข็ง เช่น การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญใน
งานส่งเสริมให้งานมีประสิทธิภาพ และส่วนที่เป็นข้อเสียเปรียบขององค์กรหรือข้อด้อย เช่น การศึกษาของ
บุคลากรน้อย เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางกำหนดนโยบาย และวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ต่างๆ ให้กับธุรกิจมีความ

เข้มแข็งและสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันเหนือคู่แข่งและสิ่งที่จะขาดไม่ได้ผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกองค์กร ควบคู่ไปด้วยในด้าน โอกาส (O) และอุปสรรค (T) เพื่อให้สามารถหาความได้เปรียบในการแข่งขันภายนอกให้ได้ครบทุกมิติ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรและด้านแรงงาน (labor) Bayraktar-Saglam and Sayek Boke (2017) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ภายในระหว่างต้นทุนแรงงานกับการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในกลุ่มประเทศ OECD (ประเทศองค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เป็นองค์กรระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว และยอมรับระบอบประชาธิปไตยและเศรษฐกิจการค้าเสรีในการร่วมกันและพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคยุโรปและโลก) ด้วยการใช้เทคนิค Panel VAR approach (เป็นเครื่องมือทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรตาม) จากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบด้านต้นทุนแรงงานมีผลกระทบต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ นอกจากนั้นนโยบายที่เกี่ยวข้องกับตลาดแรงงาน และการปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงาน ก็มีผลต่อการลงทุนและต้นทุนเช่นกัน ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่าอัตราค่าจ้างแรงงาน และปริมาณแรงงานที่มีรองรับงานในต่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนแรงงานที่เกิดขึ้น ซึ่งจะแตกต่างกันตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนั้น เพื่อให้ได้เปรียบในการแข่งขันด้านการลงทุนยังต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องพิจารณาของอัตราค่าแรงในแต่ละตำแหน่งอย่างรอบคอบและมีความเหมาะสมตามความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆ ในการทำงาน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเงินทุน (capital resource) Mayer, Schoors and Yafeh (2005) ศึกษาเรื่องแหล่งเงินทุนและกิจกรรมการลงทุนของกองทุนร่วม (Venture Capital-VC) ในเยอรมนี อิสราเอล ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร พบว่าการลงทุนของ VC ที่ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการลงทุนนี้ จะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศที่เข้ามาลงทุน สนับสนุนร่วมกับแหล่งเงินทุนจากธนาคารมีความสำคัญอย่างยิ่งในเยอรมนีและญี่ปุ่น และภายหลังการศึกษาพบว่ากองทุน VC ของธนาคารมีการสนับสนุนลงทุนกิจกรรมมากในการลงทุนให้บริษัทเอกชนรายย่อยๆ ซึ่งกองทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารยังมีแนวโน้มที่จะลงทุนในประเทศ และในขณะที่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่องค์กรจะสนับสนุนการลงทุนในทั่วโลก สรุปได้ว่าแหล่งเงินทุนจะมีผลกระทบต่อนโยบายการลงทุน และเพิ่มสภาพคล่องในการขับเคลื่อนหลักของการทำธุรกิจในประเทศนั้นๆ ดังนั้น กล่าวสรุปได้ว่า แหล่งเงินทุนที่ใช้สำหรับการลงทุนเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อตอบสนองการใช้จ่ายต่างๆ ในการบริหารจัดการในองค์กร เพื่อการดำเนินการต่างๆ ทางธุรกิจไม่ให้เกิดการติดขัดหรือหยุดชะงัก ทั้งนี้ การหาแหล่งเงินทุนรองรับสภาพคล่องให้กับการดำเนินธุรกิจในการลงทุนต่างประเทศได้ ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สร้างความได้เปรียบต่อการแข่งขัน

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม (Innovation) Agarwal and Shah (2014) ศึกษาด้านการลงทุนที่เกิดขึ้นใหม่ๆ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทที่เพิ่งเริ่มต้น จากการ

สังเคราะห์บริบทด้านความรู้ในโครงร่างทางทฤษฎีของ Teece (1986) เพื่อระบุถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างผลกำไรเกิดจากการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ กล่าวคือ นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม ตั้งแต่เริ่มต้นของธุรกิจ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ มีผลและทำให้เข้าใจถึงวิธีการและการพัฒนาในอุตสาหกรรมได้อย่างถูกต้อง เน้นถึง ความสำคัญของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ 3 ประการ คือ แหล่งความรู้ด้านวิชาการของพนักงาน แหล่งความรู้ของผู้ประกอบการด้านวิชาการ และแหล่งความรู้ของผู้ใช้ บริการมีผลต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมโดยเน้นการพัฒนาไม่ซ้ำกัน และสร้างรูปแบบใหม่ ดังนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า นวัตกรรมเป็นสิ่งที่เกิดจากการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น และก่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าให้เกิดขึ้น เช่น ด้านการปรับกระบวนการทำงาน ด้านการพัฒนาวิธีเพิ่มผลการผลิต หรือการพัฒนาด้านความรู้ใหม่ๆ ให้กับบุคลากร ส่งเสริมด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันให้มีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ตอบสนองความต้องการของลูกค้าตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงทันต่อเหตุการณ์

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอกองค์กร (external factor) หลักการของ PEST Analysis ถูกพัฒนาขึ้นโดย Aguilar (1967) ซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย Harvard ได้ตีพิมพ์เป็นหนังสือชื่อ Scanning the Business Environment และได้เสนอเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกไว้ 4 ด้าน เรียกว่า ETPS Tools ซึ่งในภายหลังถูกปรับมาเป็นหลัก PEST Analysis แนวคิดหลักคือวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทของสถานการณ์ภายนอกขององค์กรที่ต้องเผชิญโดยมีปัจจัยภายนอกพื้นฐานที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง (Political) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ด้านสังคมหรือวัฒนธรรม (Socio-cultural) และด้านเทคโนโลยี (Technological) ในภายหลังได้ถูกเพิ่มเติมอีก 2 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) และด้านกฎหมาย (Legal) เรียกหลักการนี้ใหม่ว่า PESTLE Analysis เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจภาพรวมของสภาพแวดล้อมและปัจจัยภายนอกที่จะส่งผลการดำเนินงานขององค์กร สำหรับการวัดการเจริญเติบโตของตลาด ตำแหน่งและทิศทางในที่ธุรกิจที่มีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา บนสภาพแวดล้อมเชิงมหภาค (Macro-Environmental Factors) นำไปสู่การวิเคราะห์หากกลยุทธ์สำหรับการดำเนินการ โดยให้คำจำกัดความแต่ละด้าน ดังนี้ (1) ปัจจัยด้านการเมือง (Political) คือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของภาครัฐที่มีผลต่อเศรษฐกิจและการปกครอง เช่น รัฐบาลมีความเสถียรภาพ กฎระเบียบทางการค้า อัตราภาษี ไม่มีภัยคุกคามทางการเมือง มีการปกครองที่มั่นคง เป็นต้น (2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic) คือ เรื่องเกี่ยวกับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ คือ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน สภาพคล่องของสถาบันการเงิน อัตราค่าครองชีพของประชากร อัตราการจ้างงาน อำนาจในการซื้อสินค้า อัตราการว่างงาน และความสามารถในการเพิ่มการผลิต (3) ปัจจัยด้านสังคม (Social) คือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยมของสังคม ความปลอดภัยในสังคม สุขอนามัย และ

องค์ประกอบอื่นๆ ที่เกิดจากความคาดหวังทางสังคม ที่ส่งผลต่อความต้องการในการบริโภคสินค้าและบริการ (4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี คือ กรรมวิธีใหม่ๆ และพัฒนาการทางด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้บริการ รวมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมและการวิจัยพัฒนาใหม่ๆ ให้เกิดสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด (5) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) คือ เรื่องเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมการดำรงชีพของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ธรรมชาติรอบตัว สภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีผลต่อกิจกรรมทั้งหลายของมนุษย์ (6) ปัจจัยด้านกฎหมาย (Legal) คือ เรื่องเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ทั้งในทางธุรกิจและบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคม อาทิเช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายด้านภาษี กฎหมายด้านแรงงาน และกฎหมายด้านการผูกขาดทางการค้า กฎหมายส่งเสริมด้านการลงทุน เป็นต้น ดังนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในลำดับต้นๆ เพื่อความได้เปรียบในการตัดสินใจลงทุนยังต่างประเทศซึ่งผู้ลงทุนจำเป็นต้องศึกษาให้ละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของ (1) ด้านของเศรษฐกิจ เช่น การเติบโตทางเศรษฐกิจ รายได้ของประชากร มีสภาพคล่องของสถาบันทางการเงิน ความสามารถในการเพิ่มการผลิต อัตราการว่างงาน อำนาจในการซื้อสินค้า (2) ด้านการเมือง เช่น รัฐบาลมีความเสถียรภาพ นโยบายด้านอัตราภาษี ไม่มีภัยคุกคามทางการเมือง มีการปกครองที่มั่นคง และ (3) ด้านกฎหมาย เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายด้านภาษีการค้า กฎหมายแรงงาน และกฎหมายการผูกขาดทางการค้า กฎหมายส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน Pereira and Pereira (2017) ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบของการลงทุนเรื่องโครงสร้างพื้นฐานกับการเพิ่มผลผลิตด้านแรงงานในระดับอุตสาหกรรมต่างๆ โดยใช้ข้อมูลที่พัฒนาขึ้นมาใหม่สำหรับการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานในโปรตุเกส มุ่งเน้นศึกษาไปที่ผลกระทบด้านการค้า และไม่ใช่ด้านการค้า เราพบว่า (1) การลงทุนในถนนทางหลวง การมีส่วนร่วมในบริการสาธารณะแม้กระทั่งถนนสาธารณะในเขตเทศบาลที่หลากหลายเส้นทาง และการลงทุนถนนทางด่วนต่างก็มีผลกระทบด้านบวกต่อการลงทุน (2) การลงทุนทางรถไฟ และท่าอากาศยานที่มีขอบเขตน้อยกว่าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมได้อย่างชัดเจน (3) การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานจะเป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมอย่างยิ่ง (4) การลงทุนด้านสาธารณูปโภค มีผลกระทบโดยทั่วไปแต่การลงทุนในด้านโทรคมนาคม ซึ่งมีผลกระทบเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญต่อภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นกล่าวสรุปได้ว่า การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีส่วนทำให้การเพิ่มผลผลิตได้มากยิ่งขึ้น โดยจะช่วยเพิ่มศักยภาพ และส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านการผลิต ตลอดจนจะช่วยส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้กับธุรกิจด้านการส่งออกเป็นอย่างมากเพราะเป็นปัจจัยหลักของการผลิตสินค้า

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้ง Weber Alfred, et al. (1965) ชาวเยอรมันได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรม ซึ่งได้พัฒนาแนวความคิดทางกายภาพโดยได้กำหนดข้อสมมติฐานใน

การศึกษาครั้งนี้ได้ 3 ประการ คือ (1) เป็นตลาดการแข่งขันแบบสมบูรณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและวัตถุดิบที่อยู่ในบางพื้นที่เท่านั้น (2) มีปริมาณแรงงานจำนวนมากแต่ไม่ให้เกิดการย้ายแรงงานออกพื้นที่ได้ (3) กำหนดอัตราค่าจ้างคงที่ได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดทำเลที่ตั้งประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก คือ ต้นทุนด้านการขนส่ง ต้นทุนแรงงาน และต้นทุนด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและวัตถุดิบ นอกจากปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว และยังได้ศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง แรงผลักดันสำหรับการรวมตัวของอุตสาหกรรม (agglomerating forces) ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการกำหนดแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม และในส่วนนี้การเลือกทำเลที่ตั้ง ดังนั้น กล่าวสรุปได้ว่า ต้องพิจารณาด้วย 3 เงื่อนไข คือ อยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ อยู่ใกล้ตลาด หรืออยู่ระหว่างกลางของแหล่งผลิตกับตลาด ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ของธุรกิจนั้นๆ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทางตรง (FDI) Dunning (1996) กล่าวว่า การลงทุนโดยตรงจะมีความแตกต่างจากการลงทุนในหลักทรัพย์ (investment unit) โดยปกติแล้วสำหรับบริษัทธุรกิจ (business enterprise) จะมีอำนาจสามารถควบคุม และกำหนดกระบวนการตัดสินใจของกิจการหรือธุรกิจที่ตนเข้าไปลงทุน แสดงให้เห็นว่านอกเหนือจากเงินที่มีผลต่อการเข้าไปลงทุนแล้ว ยังต้องมองเรื่องการบริหารจัดการและการคำนึงถึงแนวทางในด้าน เทคนิคเฉพาะทางของแต่ละธุรกิจ รวมถึงการใช้เทคนิคทางวิชาการอื่นๆ ด้วย ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ผู้ลงทุนได้รับจากการไปลงทุนยังต่างประเทศที่ส่งผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันจะเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักลงทุนอย่างมาก เช่น ปัจจัยในด้าน สิทธิประโยชน์ของผู้ลงทุนที่ได้รับความเป็นเจ้าของในสินทรัพย์ที่ลงทุน ผลประโยชน์ที่จะได้รับกับผู้ลงทุนเป็นพิเศษ รวมถึงมีการบริหารจัดการทั้งทางด้าน เทคนิคทางวิชาการ จะช่วยพิจารณาต่อการตัดสินใจต่อการลงทุนในต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โกวิทย์ พลหาญ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการย้ายส่วนการผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยไปยังประเทศในกลุ่ม CLMV ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมปัจจัยเบื้องต้นที่มีผลกระทบจำนวน 38 ปัจจัย พบว่า มีจำนวน 20 ปัจจัยที่ส่งผลในระดับสูง โดยได้แบ่งปัจจัยออกเป็น 6 กลุ่มปัจจัยหลักๆ ประกอบด้วย (1) กลุ่มนโยบายรัฐบาล ประกอบด้วย นโยบายการส่งเสริมการลงทุน และสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการลงทุน ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดทิศทางของกลุ่มนักลงทุนที่ต้องการเข้าไปลงทุนในประเทศนั้นๆ (2) กลุ่มการเมืองการปกครอง ประกอบด้วย ความมั่นคงทางการเมืองการปกครองและเสถียรภาพของรัฐบาล เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ถ้าประเทศใดมีการปกครองที่ดี จะเอื้ออำนวยต่อการลงทุนและรัฐบาลมีเสถียรภาพก็จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกลุ่มนักลงทุนได้เป็นอย่างดี จะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจในประเทศมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดอุปสรรคต่อการผลิต (3) กลุ่มเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ราคาที่ดิน สถาบันทางการเงิน สภาพคล่อง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับ

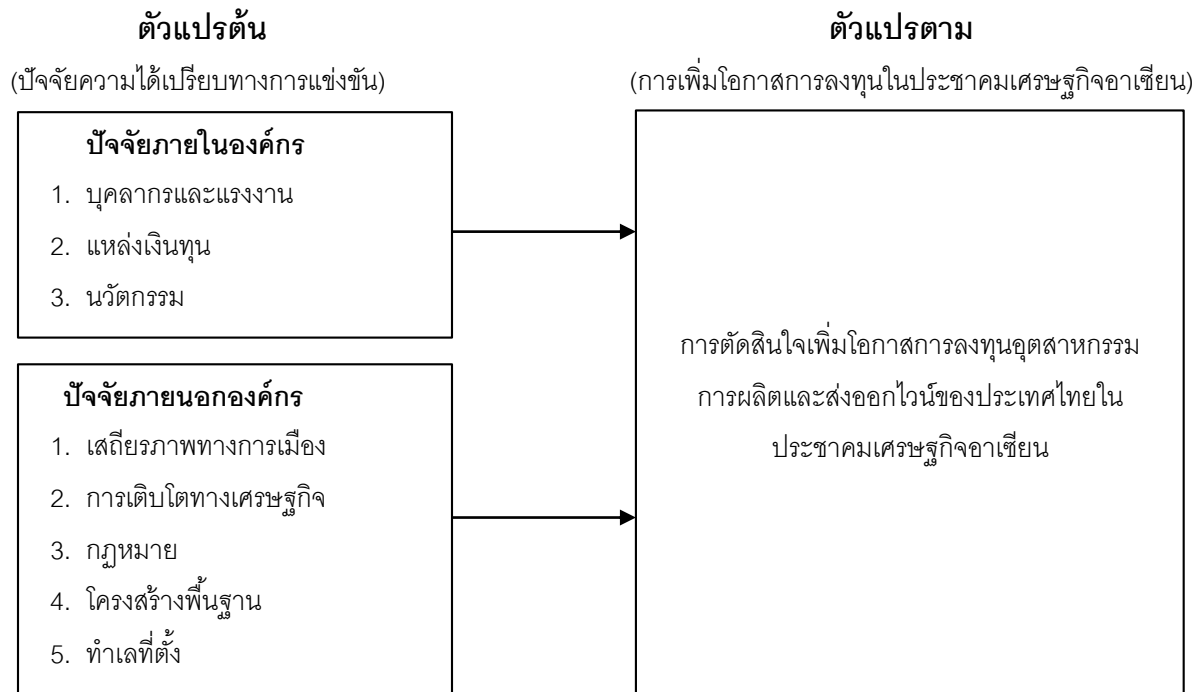

ต้นทุนและการดำเนินงานธุรกิจ ซึ่งนักลงทุนควรพิจารณาให้ความสำคัญกับปัจจัยในกลุ่มนี้อย่างรอบคอบ (4) กลุ่มสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่นักลงทุน ต้องนำมาพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่น เนื่องจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นอุปสรรคที่ทำให้การผลิตหยุดชะงัก เช่น ภัยพิบัติด้านน้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น (5) กลุ่มแรงงาน ประกอบด้วย ค่าจ้างแรงงาน ปริมาณแรงงาน คุณภาพแรงงาน สสภาพแรงงาน และ กฎหมายแรงงาน เป็นปัจจัยสำคัญสนับสนุนให้เกิดกระบวนการผลิต โดยเฉพาะการผลิตจะใช้แรงงานจำนวนมาก ซึ่งต้องมีทักษะที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญของกลุ่มนักลงทุนในการพิจารณาในอุตสาหกรรมนี้ (6) โครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย ระบบไฟฟ้า ความเพียงพอไฟฟ้า อัตราค่าไฟฟ้า ความหลากหลายระบบการขนส่ง ระบบเครือข่าย ประสิทธิภาพการขนส่ง และประสิทธิภาพระบบโทรคมนาคม ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการผลิต หากประเทศใดมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีจะส่งผลช่วยให้การผลิตมีคุณภาพที่ดีด้วย

Tate et al. (2014) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกทำเลที่ตั้งโรงงานผลิตเพื่อทราบถึงแนวโน้มที่มีผลต่อบริษัทในสหรัฐอเมริกาให้กลับมาผลิตในประเทศหรือย้ายฐานการผลิตไปยังภูมิภาคอื่น โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงถึงปัจจัยเหล่านี้ตามช่วงเวลาเป็นสำคัญ ได้ออกแบบสำรวจจาก 319 บริษัทที่จัดตั้งโรงงานผลิตในต่างประเทศ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก พบว่า 40% ของบริษัททั้งหมดรับรู้ถึงแนวโน้มการดำเนินงานในอุตสาหกรรมของตนกลับเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา จะให้ความสำคัญกับทำเลที่ตั้งของลูกค้านำเป็นสำคัญ เพื่อช่วยการขยายตลาดลูกค้าใหม่ๆ ดังนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งของลูกค้า ภัยธรรมชาติ ค่าสกุลเงิน แรงงาน ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง และความพร้อมของบริษัท จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในการลงทุน หากเลือกทำเลที่ตั้งโรงงานผลิตอย่างเหมาะสมมีความยืดหยุ่นจะช่วยให้ต้นทุนต่ำ และสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันของธุรกิจ อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น และพนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับบริษัทมากกว่า 5 ปี ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการแบบเจาะจง โดยเลือกผู้ตอบแบบสอบถามจากบริษัทสยามไวเนอรี่ จำกัด และบริษัทในเครือ จำนวน 280 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์แต่ละข้อ แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรศาสตร์ สถิติที่ใช้เป็น ค่าจำนวนและค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายใน (internal factor)

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก (external factor)

ส่วนที่ 4 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสการลงทุน (foreign direct investment) โดยส่วนที่ 2, 3 และ 4 ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 5 การทดสอบปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regressions)

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นคณะผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น และพนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับบริษัทมากกว่า 5 ปี ของบริษัทสยามไวเนอรี่ จำกัด และบริษัทในเครือ จำกัด จำนวนทั้งสิ้น 280 คน ส่วนใหญ่เป็น (1) เป็นเพศหญิงจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 53 (2) มีอายุ 20-30 ปีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 53 (3) มีสถานภาพโสดจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 50 (4) มีระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรี จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 87 และ (5) มีอายุงาน 6-10 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 47 (6) มีรายได้ต่อเดือน 9,001-20,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63 (7) และมีตำแหน่งพนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับบริษัทมากกว่า 5 ปี จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 73

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อปัจจัยภายในองค์กร อันได้แก่ มิติด้านบุคลากรและแรงงาน (LAB) มีค่าเฉลี่ย 4.18 อยู่ในระดับสูง มิติด้านแหล่งเงินทุน(CAP) มีค่าเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับสูง และมิติด้านนวัตกรรม (INN) มีค่าเฉลี่ย 4.13 อยู่ในระดับสูง รวมถึงความคิดเห็นต่อปัจจัยภายนอก อันได้แก่ มิติด้านเสถียรภาพทางการเมือง (POL) มีค่าเฉลี่ย 4.15 อยู่ในระดับสูง มิติด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจ (ECO) มีค่าเฉลี่ย 4.13 อยู่ในระดับสูง มิติด้านกฎหมาย (LEG) มีค่าเฉลี่ย 4.04 อยู่ในระดับสูง มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน (INF) มีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับสูง และมิติด้านทำเลที่ตั้ง (LOC) มีค่าเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับสูง

ปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ใน AEC ได้แก่ (1) ด้านทำเลที่ตั้ง (LOC) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.205 (2) ด้านเสถียรภาพทางการเมือง (POL) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.196 (3) ด้านกฎหมาย (LEG) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.173 (4) ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจ (ECO) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.162 และ (5) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (INF) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.119

อุปสรรคที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย ใน AEC ประกอบด้วย (1) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร มีไม่เพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน เป็นต้น ทำให้ต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง (2) กฎหมายการลงทุนและการเก็บภาษียังขาดความชัดเจนไม่มีมาตรฐาน (3) ยังไม่สามารถพัฒนาการคมนาคม ระบบขนส่งได้เท่าที่ควรเนื่องจากขาดเงินทุนทำให้ค่าขนส่งมีราคาสูง การจัดส่งใช้เวลานาน (4) ค่าใช้จ่ายจาก นักลงทุนต่างชาติ จะสูงกว่านักลงทุนในประเทศ ในการดำเนินงาน (5) นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในการปกครองและการเมืองท้องถิ่น (6) กฎหมายและระเบียบทางการค้ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ภาครัฐขาดความโปร่งใส ทำให้การบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ

จุดแข็ง จุดอ่อน วิกฤต และโอกาส (SWOT) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิต และส่งออกไวน์ของประเทศไทย ไปยังกลุ่ม AEC ในส่วนของ จุดแข็งและโอกาส ประกอบด้วย (1) สามารถตอบสนองสินค้าให้กับผู้บริโภคในประเทศปลายทางได้รวดเร็ว (2) เพิ่มโอกาสการประชาสัมพันธ์ สื่อโฆษณาต่างๆ ได้มากกว่าประเทศไทย ประกอบกับสินค้าไวน์ของไทยเป็นที่นิยมและยอมรับในมาตรฐาน ทำให้มีโอกาสการขายได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น (3) มีแรงงานจำนวนมาก ทำให้อัตราค่าแรงงานไม่สูงมากเหมาะกับอุตสาหกรรมการผลิต (4) ในบางประเทศเชื่อมโยงการขนส่งกับเศรษฐกิจขนาดใหญ่ได้ เช่น อินเดีย จีน บังคลาเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และไทย ทำให้ได้เปรียบด้านเส้นทางการค้าได้สะดวกใช้เป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกได้ (5) คู่แข่งขันในตลาดยังมีน้อยหากเข้าไปลงทุนเป็นประเทศแรกๆ สามารถสร้างโอกาสการขายสินค้าและมีส่วนแบ่งการตลาดที่มากกว่า สำหรับจุดอ่อนและวิกฤต ประกอบด้วย (1) วัตถุดิบบางประเภทยังต้องนำเข้าจากต่างประเทศ หรือจากประเทศไทย ส่งผลให้ต้นทุนค่าขนส่งสูง (2) การลงทุนเริ่มต้นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก จำเป็นต้องศึกษาและคำนวณโอกาสการขายในอนาคตให้ดี (3) ถึงแม้ว่าจะมีแรงงานที่มีจำนวนมาก แต่ยังเป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือสำหรับสินค้าไวน์อาจต้องมีแผนการรองรับการอบรมด้วย (4) ในบางประเทศยังไม่สามารถนำเงินกลับประเทศผู้ลงทุน (5) ภาษีนำเข้าเครื่องจักรสูง

จากผลการวิจัย พบว่า มีเพียงปัจจัยภายนอกองค์กร 5 ด้าน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิต และส่งออกไวน์ของประเทศไทย ไปยังกลุ่ม AEC คือ ด้านทำเลที่ตั้ง (LOC) ด้านเสถียรภาพทางการเมือง (POL) ด้านกฎหมาย (LEG) ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจ (ECO) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน (INF)

การอภิปรายผล

ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง (LOC) มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.205 มากที่สุด เป็นไปตามทฤษฎีของ Rogmans (2013) กล่าวคือ หากเลือกสถานที่ตั้งใกล้แหล่งวัตถุดิบ และมีทรัพยากรรองรับสามารถจัดหาได้สะดวกในราคาที่เหมาะสม และอยู่ในพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงทางการค้าทั้งในและต่างประเทศ ช่วยต่อการเดินทาง การขนส่งสินค้า ไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ จะส่งผลให้ต้นทุนโดยรวมต่ำ เช่น ต้นทุนการผลิต และต้นทุนการขนส่งสินค้า ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า หากมีทำเลที่ตั้งที่ดีและได้เปรียบย่อมมีผลต่อการเพิ่มโอกาสการลงทุนในประเทศนั้นๆ

ปัจจัยด้านเสถียรภาพทางการเมือง (POL) มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไวน์ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์

ถดถอยเท่ากับ 0.196 เป็นไปตามทฤษฎีของ Moshi and Mwakatumbula (2017) กล่าวคือ หากความสัมพันธ์ทางการเมืองที่ดีต่อกันของรัฐบาลระหว่างประเทศส่งผลต่อการเพิ่มโอกาสในการลงทุนหรือเพิ่มฐานการผลิตก็จะส่งผลให้เกิดนโยบายส่งเสริมการลงทุนอย่างเสรีปลอดภัยการนำเข้า เครื่องจักร วัตถุดิบ เพื่อการผลิต และการส่งออกให้กับผู้ลงทุนร่วมกันได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่าหากเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศดีแล้ว จะส่งผลดึงดูดให้เกิดการเพิ่มโอกาสการลงทุนในประเทศนั้นๆ

ปัจจัยด้านกฎหมาย (LEG) มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไว้นของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.173 เป็นไปตามทฤษฎีของ Bokpin, Mensah and Asamoah (2017) กล่าวคือ หากมีกฎหมายสนับสนุนส่งเสริมด้านการลงทุนและกฎหมายการเก็บภาษีอากรแก่ผู้ลงทุนจากต่างชาติอย่างเป็นธรรม ก็จะส่งผลให้มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่าหากการกำหนดนโยบายด้านกฎหมายส่งเสริมด้านการลงทุน จะส่งผลให้ เกิดการเพิ่มโอกาสการลงทุนในประเทศนั้นๆ

ปัจจัยด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจ (ECO) มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไว้นของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.162 เป็นไปตามทฤษฎีของ Dunning and Narula (1996) กล่าวคือ หากอัตราการผลิตสินค้า การจำหน่ายสินค้า ทั้งภายในประเทศและเพื่อการส่งออกสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ก็จะส่งผลให้มีขนาดตลาด และกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากรองรับการขายสินค้าได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่าหากเศรษฐกิจมีการเติบโตสูงขึ้น จะส่งผลเกิดการเพิ่มโอกาสการลงทุนในประเทศนั้นๆ

ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน (INF) มีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มโอกาสการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกไว้นของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.119 เป็นไปตามทฤษฎีของ Pereira and Pereira (2017) กล่าวคือ หากมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีในอุตสาหกรรมการผลิตให้ผู้ลงทุนอย่างเพียงพอ เช่น ระบบไฟฟ้า น้ำประปา และคิดอัตราค่าสาธารณูปโภคที่เป็นธรรมเหมาะสม เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าก่อสร้างอาคาร ค่าที่ดิน เป็นต้น ก็จะส่งผลให้มีต้นทุนโดยภาพรวมของการลงทุนต่ำ เช่น ต้นทุนการผลิต และต้นทุนการขนส่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่าหากโครงสร้างพื้นฐานของประเทศมีความพร้อม จะส่งผลให้เกิดการเพิ่มโอกาสการลงทุนในประเทศนั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเลือกประเทศที่มีทำเลที่ตั้งใกล้แหล่งวัตถุดิบและมีทรัพยากรรองรับการผลิตให้ จัดหาและเดินทางได้สะดวก เชื่อมโยงเส้นทางการค้าทั้งในและต่างประเทศ การขนส่งที่หลากหลายช่องทาง และตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีแรงงานที่เพียงพอ ทำให้ค่าแรงงานต่ำ สามารถลดต้นทุนโดยภาพรวมได้
2. ควรเลือกประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมืองการปกครองและความสัมพันธ์ทางการเมืองที่ดีต่อกันของรัฐบาลระหว่างประเทศ เน้นด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่มีความคล้ายคลึงกับประเทศไทย รวมถึงประเทศที่มีนโยบายในการพัฒนาประเทศที่ชัดเจน
3. ควรเลือกประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ เรื่องอัตราการลงทุนทั้งภายในประเทศ และจากต่างประเทศ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีอัตราการผลิตสินค้า การจำหน่ายสินค้าเพื่อการส่งออกที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงค่าเงินในประเทศที่มีความมั่นคง
4. ควรเลือกประเทศที่มีกฎหมายส่งเสริมด้านการลงทุนและการเก็บภาษีอากรแก่ผู้ลงทุนจากต่างชาติอย่างเป็นธรรม มีการบังคับใช้กฎหมายในประเทศและกฎหมายเพื่อการลงทุนอย่างเข้มงวด เช่น กฎหมายด้านแรงงานที่ชัดเจนเป็นประโยชน์กับผู้ลงทุน และการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ
5. ควรเลือกประเทศที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และระบบคมนาคมที่ดี สนับสนุนอย่างเพียงพอ เช่น ระบบไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น โครงข่ายอินเทอร์เน็ต รองรับการติดต่อสื่อสารทั้งใน มีการวางระบบสารสนเทศ (IT) และต่างประเทศอย่างทั่วถึง

อ้างอิง

- โกวิทย์ พลหาญ. (2555). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการย้ายส่วนการผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ไทยไปยังประเทศกลุ่ม CLMV (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต).
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บริษัท สยามไวเนอรี่ จำกัด. (2560). ประวัติความเป็นมา. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2560, จาก
<https://www.siamwinery.com/th/about-us/overview>.
- Agarwal, R., & Shah, S. K. (2014). Knowledge sources of entrepreneurship: Firm formation by academic, user and employee innovators. *Research Policy*, 43(7), 1109-1133.
- Aguilar, F. J. (1967). *Scanning the business environment*. New York: Macmillan.
- Bayraktar-Saglam, B., & Sayek Böke, S. (2017). Labor Costs and Foreign Direct Investment: A Panel VAR Approach. *Economies*, 5(4), 36. Ankara, Turkey

- Bokpin, G. A., Bokpin, G. A., Mensah, L., Mensah, L., Asamoah, M. E., & Asamoah, M. E. (2017). Legal source, institutional quality and FDI flows in Africa. *International Journal of Law and Management*, 59(5), 687-698.
- Dunning, J. H., & Narula, R. (1996). The investment development path revisited. *Foreign direct investment and governments: Catalysts for economic restructuring*, 1-41.
- Humphrey, A. S. (2005). SWOT analysis. *Long Range Planning*, 30, 46-52.
- Mayer, C., Schoors, K., & Yafeh, Y. (2005). Sources of funds and investment activities of venture capital funds: evidence from Germany, Israel, Japan and the United Kingdom. *Journal of Corporate Finance*, 11(3), 586-608.
- Moshi, G. C., & Mwakatumbula, H. J. (2017). Effects of political stability and sector regulations on investments in African mobile markets. *Telecommunications Policy*, 41(7), 651-661.
- Pereira, A. M., & Pereira, R. M. (2017). *Infrastructure Investment, Labor Productivity, and International Competitiveness: The Case of Portugal*: Gabinete de Estratégia e Estudos, Ministério da Economia.
- Porter, M. E. (2008). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*: Simon and Schuster.
- Rogmans, T., & Ebbers, H. (2013). The determinants of foreign direct investment in the Middle East North Africa region. *International Journal of Emerging Markets*, 8(3), 240-257.
- Tate, W. L., Ellram, L. M., Bals, L., & Hartmann, E. (2009). Offshore outsourcing of services: An evolutionary perspective. *International Journal of Production Economics*, 120(2), 512-524.
- Teece, D. J. (1986). Profiting from technological innovation: Implications for Integration, collaboration, licensing and public policy. *Research policy*, 15(6), 285-305.
- Weber, A. L., Stoeckle, J. D., & Hardy, H. L. (1965). Roentgenologic patterns in long-standing beryllium disease; Report of 8 Cases, *The American journal of roentgenology, radium therapy, and nuclear medicine*, 93, 879.